

5.3.2020

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Viite: E 61/2019 vp

Lausunto valtioneuvoston selvityksestä (E 61/2019 vp) Euroopan komission tiedonannosta vihreän kehityksen ohjelmasta (Green Deal)

Keskuskauppakamari kiittää liikenne- ja viestintävaliokuntaa mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto liittyen valtioneuvoston selvitykseen Euroopan komission tiedonannosta vihreän kehityksen ohjelmasta (Green Deal). Lausuntonaan Keskuskauppakamari esittää kunnioittavasti seuraavan.

Keskuskauppakamari kannattaa Euroopan komission vihreän kehityksen ohjelman tavoitetta siirtymisestä ilmastoneutraaliin talouteen vuoteen 2050 mennessä. Keskuskauppakamari pitää erityisen tärkeänä, että Suomi korostaa omassa kannassaan sitä, että kyseessä on horisontaalinen kasvustrategia, jonka tavoitteena on kilpailukykyinen ja resurssitehokas talous, joka huomioi luonnonvarojen kestävyys.

Keskuskauppakamari tukee Euroopan komission kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa. Keskuskauppakamari haluaa kuitenkin alleviivata, että toimenpiteet päästöjen vähentämiseksi on toteutettava niin, että EU-alueen talouskasvu, teollisuuden toimintaedellytykset sekä työpaikat säilyvät. Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että Suomi korostaa kannassaan vahvasti Euroopan ja Suomen kilpailukykyä sekä painottaa, että kyseessä on vihreän kasvun strategia.

Liikennesektori tuottaa 25 prosenttia kasvihuonekaasupäästöistä unionin alueella. Vihreän kehityksen tiedonannon mukaisesti liikennesektorin tuottamia päästöjä tulisi leikata 90 prosenttia vuoteen 2050 mennessä. Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että tänä vuonna annettavaan kestävä ja älykkään liikenteen strategiaan ennako vaikutetaan siten, että strategiassa huomioidaan teknologianeutraaliuden periaate. Lisäksi strategian sisältöön olisi hyvä vaikuttaa sen osalta, että päästövähennystoimia keskitettäisiin sinne missä niiden vaikuttavuus on suurin.

Keskuskauppakamari pyytää, että Suomen kannassa huomioidaan meriliikenteen päästövähennysten osalta myös YK-tasolla käytävät neuvottelut. Merenkulkusektorilla, samoin kuin ilmailussa tulisi ensisijaisesti pyrkiä löytämään ratkaisut globaalitasolta. Valtioneuvoston selvityksessä todetaan, että *"Suomi kannattaa tehokkaita EU-päästövähennystoimia meriliikenteen päästöjen vähentämiseksi"*. Keskuskauppakamari pyytää lisäämään tähän kohtaan seuraavan tekstin *"Suomi kannattaa ensisijaisesti kansainvälisen merenkulkujärjestö IMO:n puitteissa tehtäviä päästövähennyskeinoja"*.

Suomen kannassa tulisi kuitenkin huomioida Itämeren status erityisen herkkänä merialueena (PSSA) ja tämän statuksen mukanaan tuoma mahdollisesti tiukempi

5.3.2020

sääntely. Keskuskauppakamari pyytää, että kansallisella tasolla meriliikenteen päästövähennyksiä tarkastellaan kokonaisuutena. Tässä kokonaisuudessa tulisi huomioida Itämeren erityisen herkkä merialuestatus, Suomen riippuvuus merikuljetuksista sekä EU- ja YK-tasolla tapahtuvat neuvottelut. Suomen tulisi myös huomioida unionin laaja toimivalta meriliikenteen päästöasioissa ja tehostaa vaikuttamistaan unionin yhteisiin kantoihin, jotka komissio muodostaa ennen YK-tasolla käytäviä neuvotteluja.

Vihreän kehityksen ohjelmassa esille tuotu siirtyminen yksimielisyyisperiaatteesta määräenemmistö päätökseen vaatii huolellista arviointia siitä, kuinka tämän tulee vaikuttamaan Suomen kaltaisen pienen jäsenmaan vaikutusmahdollisuuksiin tulevaisuudessa.

Vihreän kehityksen tiedonannossa komissio tuo esille multimodaalit kuljetusketjut ja liikennejärjestelmän tehokkuuden. Koska komissio nostaa vahvasti esille kuljetusmuotosiirtymän maanteiltä rautateille ja sisävesille, Suomen tulisi huomioida tämä kannassaan. Suomi on jättäytynyt osaa sisävesistä koskevan unionitason lainsäädännön ulkopuolelle ja Suomessa olisi kansallisesti tarvetta tehdä huolellinen analyysi siitä mitä sisävesiä koskevan EU-tason sääntely soveltaminen Suomessa tarkoittaisi sekä miehitys- ja pätevyysvaatimusten osalta että sisävesialusten teknisten vaatimusten osalta.

Liikenteen kestävien polttoaineiden osalta Keskuskauppakamari yhtyy komission näkemykseen siitä, että kestävien liikennepolttoaineiden tuotantoa ja jakelua tulisi kehittää. Keskuskauppakamari näkee, että kestäviä liikennepolttoaineita koskevat tuotanto ja jakeluratkaisut tulisi tehdä EU-tasolla kansallisten ratkaisujen sijaan.

Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tulevat lainsäädäntöhankkeet ovat Suomen kilpailukyyn kannalta sisällöltään merkittäviä. Liikenteen lainsäädännöstä yli 80 prosenttia valmistellaan EU-tasolla ja on erittäin tärkeää, että Suomi vaikuttaa tulevaan lainsäädäntöön jo valmisteluvaiheessa ja varmistaa, että komission tulevat lainsäädäntöesitykset ovat Suomen kilpailukykyä ja kansallista etua tukevia. Lisäksi Suomen tulisi viedä eteenpäin teknologisia ratkaisuja ja osaamista, joilla voidaan edesauttaa päästövähennystavoitteiden saavuttamista ja edistää suomalaista teollisuutta. Vihreän kehityksen ohjelman onnistuminen riippuu ohjelmaan sisältyvien lainsäädäntöesitysten yksityiskohdista.

Edellisen takia Keskuskauppakamari pyytää, että liikenne- ja viestintävaliokunta edellyttää kirjattavaksi vahvana yleisperiaatteena myös ennakko vaikuttamiskantojen muodostamista tuleviin esityksiin. Monien aloitteiden osalta ennakko vaikuttamiskantojen avulla saadaan vaikutettua paremmin komission ehdotusten sisältöön ja helpotetaan näin neuvosto- ja parlamenttivaiheen neuvotteluja.

Valtioneuvoston selvityksessä kirjoitetaan käsittelyvaiheeseen ja jatkokäsittelyn aikatauluun liittyen: "...Suomen kannat yksittäisiin aloitteisiin muodostetaan siinä vaiheessa, kun komissio on antanut niistä esityksensä." Keskuskauppakamari ehdottaa, että liikenne- ja viestintävaliokunta edellyttäisi

5.3.2020

lisättäväksi, "Ennakkovaikuttamiskantoja yksittäisiin aloitteisiin tulee käyttää laajasti Suomen vaikuttavuuden lisäämiseksi".

Liikennesektorin lainsäädännöstä jatkuvasti kasvava määrä on unionin toimivallassa. Keskuskauppakamari korostaa, että tehokkaan ennakkovaikuttamisen lisäksi Suomen tulee EU-lainsäädännön toimeenpanossa pidättäytyä kansallisista lisäyksistä tasapuolisten kilpailumahdollisuuksien turvaamiseksi myös suomalaisille yrityksille ja koko elinkeinoelämälle.

Keskuskauppakamari

Päivi Wood
Johtava liikenne- ja elinkeinopoliittinen asiantuntija